



N. İrfan GÜRDENİZ

AYLIK
SANAT
DERGİSİ

Atıf Özbilen — Ümit Yaşar — Lütfi Ayda — Rauf Aybey —
Mehmet Akif Tuncay — Şerafettin Uğurluteğin — Halûk Ay-
soysal — Kemal Işık — Demir Özgen — Şükrü Enis Regü —
Orhon M. Arıburnu — Nedim Çapman — İtir Gürdemirel —
Suat Güngör — İbrahim Akdoğan — Piyale Gönültaş — Erhan
Fırlı — Maide Özenli — M. B. Yapılcan — Ş. Azmi Oçakır —
Özcan Kandemir — Esat Polat — Tuna Talay.

Sayı : 13
1 EKİM 1968
125 Krş.

GÜNEY

AYLIK
SANAT
DERGİSİ

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü Atıf ÖZBİLEN - İdare
yeri : Beyoğlu, İstiklâl Cad. No. : 465, Kat 5/78, Akbank
Beşiktaş Şb. Hesap No.: 22787 - Abone : Yıllık, 15 lira.
Basıldığı yer : HALK Matbaası - İst. Yazınma ve Posta
Havalesi : P. K. 1353 - İst. Gönderilen yazı ve resimler
geri verilmez. İlan san. 20 TL. Güney adı sözedilmedikçe
aktarma yapılamaz. Yazıların sorumluluğu yazarına aittir.

GERIDE KALAN YILLAR ÜZERİNE

Atıf ÖZBİLEN

Geçen sayımızda, 2. cildimizin ilk sayısı üzerine büyük sözler etmiştik. Arkasından üç ay erteledik Güney'imizi. Eleştiri yerine tek yönde kalemlerini yontan yazarlarımızın dediği dedik basma kâhıp yargularından kendimize bir güzel hisse ayırdık. Aslında gerçek başkaydı ve nedeni sizi sıkardı. Birşey oldu ve bu birşey bize bir hikâye konusu kazandırdı. O da başka. Bu konuya bir kez daha dönmeyi düşünürken sözü de bir başka yöne çevirmek daha doğru olacak.

1950 yılında "Güney Hareketleri" ni, sonradan 1954 - 55 yıllarında "Güney" i Adana'da çıkardığımız sürece, çok sayıda sanatçı arkadaşımız dergimizin çevresinde toplanmıştı. Aramızda fikir, çalışma ve dayanışma birliği vardı. Sanat kimildanışları, ılık Akdeniz ikliminin sürüp gittiği güney kentlerimizde gençlerimizi kamçılıyor gibiydi. Edebiyat geceleri tertipliyorduk, sergiler açıyorduk, tiyatro topluluğumuz komşu kentlerde bile temsiller veriyordu. Sonra, haftanın belli günlerinde günlük gazetelerin sanat sayfaları bir âlem oluyordu. Melih'in orda sık sık buluşuyorduk. Dışardan gören ziyafet var sanırdı. Yerdik, içerdik ama asıl ziyafet, sürüp giden tatlı sohbetlerin içindeydi. Gece yarısından sonra sokağa taşardık. Semtlere göre guruplaşır, evlerimize dönerdik. Bazan da topluca yürüyüş yapar. Atatürk Parkına ya da Halkevi bahçesine uzanırdık.

Ne çok verimliymiş o yıllar. Şimdi düşünüyorum da, elinizdeki şu Güney'in sütunlarında bırakın güneyden, yurdumuzun hemen hiçbir bölgesinden olumlu bir sanat olayını iletmiyoruz sizlere.

Güney Hareketleri ve Güney'in eski dizilerini, dosyalarını incelerken ne çok duyulduğumu bilemezsiniz. Ölümün ayırdığı sanatçı arkadaşlarımız bir yana, yarınlara için değer umduklarımızdan sanatı bırakanlar, halen nerede bulduklarını bilemediklerimiz ve sanatını günbegün ilerletip hakları olan mertebeye erişenler bir sinema şeridi gibi gözlerimin önünden geçtiler. Bu arada Ümit Yaşar'ın bir şiirine rastladım: "Karanlıklar Üstüne", 22. 10. 1950 tarihini taşıyordu ve dergimiz kapandığındaki yayınlanamamıştı. Ümit'in bu şiiri başka dergilere ve kendi kitapları arasına bile girmemiştir belki.

Bu sayfamızda okuyacağımız bu güzel şiiri yayınlamakla, bir yandan eski anılarımızı tazelemiş olacağız, öte yandan da önümüzdeki sayılarımızda söz konusu ettiğimiz öbür sanatçılarımızı, eserlerinden örnekler vererek tanıtacağız sizlere.

Karanlıklar Üstüne

Artık hiç sabah olmayacak yavrum;
Çok uzun sürecek, bu siyah gece,
Tâ zaman durunca, ömür bitince..
Alış karanlığa, gözlerini yum,
Artık hiç sabah olmayacak yavrum.

Bilirim, bu mor sükûtu bilirim.
Beyaz olmalı geceler, bembeyaz,
Siyaha dağ dayanmaz, taş dayanmaz..
Karanlıklar üstünedir şiirim
Bilirim, bu mor sükûtu bilirim.

Dağlar gibi, deryalar gibi sonsuz...
Karanlık, karanlık ölümden beter,
Bir yol ki, hayatla beraber biter,
Taştan bir sükût ki hissiz ve ruhsuz,
Dağlar gibi, deryalar gibi sonsuz.

Artık hiç sabah olmayacak yavrum;
Bitkin gözlerime son bir defa bak,
Bir daha o yerden gün doğmayacak...
Bu mor gecelerde kayboldu ruhüm,
Artık hiç sabah olmayacak yavrum.

Ümit Yaşar OGUZCAN

KORKU ÇEMBERİNİ KIRDIM

Yazan : Dr. Martin Luther KING

Çeviren : Lütfi AYDA

Büyük zenci lideri M. Luther King bu yazısında, siyahların bağımsızlık savaşına devam etmeleri için sonuada hayatile ödediği, gerekli cesareti ve inanı nasıl bulduğunu anlatıyor.

Vakit hayli geçti; gün yine kaygılı geçmişti. Karım henüz uyumuştı, ben de azıcık kestirmeye gittiğim sırada telefon çaldı. Telefonda kin dolu bir ses:
— Azıcık dinle pis zenci! sen artık çok oldun. Hafta sonu Montgomery'ye adım atar atmaz pişman olacaksın..

Telefonu kapadım. Ama uyuyamadım.. Her türlü korkunun bir anda üzerime çullandığını hissetmişim. Bir müddet odada doluştım, sonra kendime bir kahve yaptım. Her şeyi bırakmaya hazırdım. Alçalma hissi duymadan bu işi gevşetme çarelerini aramayı denedim. İmkân bulamayınca, benliğimi Tanrıya çevirmeye karar verdim.

Mutfağın masasına dirseklerim dayalı, başım ellerim arasında yüksek sesle duaya başladım. O akşam Tanrıya söylediğim şeyler bu günkü gibi hafızama çizilmişti :

— Burada bulunmamın nedeni, doğru olduğuna inandığım bir şeyi müdafaa içindir. Ama, görüyorsunuz ya korkuyorum. Vatandaşlarım kendilerine öncülük yapmamı bekliyorlar, bana bakıyorlar.. Eğer kendimi kuvvetsiz ve cesaretsiz gösterirsem, onlar da bu işten vazgeçecekler. Benim de takatım tükenmek üzere. Tek başıma bütün bu zorluklara karşı koyamıyacak bir noktada bulunuyorum.

O anda, hiç bilmediğim, ilâhi bir varlıkla karşılaştığımı duydum. Sanki ta içimde, benliğimde muammalı bir ses bana kudret verir gibi konuşuyordu: "Doğruluğu ve gerçeği savun! Tanrı



daima seninle olacaktır.”

Çok geçmeden korku beni terketti. Şüphelerim dağıldı. Kendimi her şeyle başa çıkmaya hazır hissettim. Dış vaziyetler aynen kahyordu, fakat Tanrı bana iç huzuru vermişti.

Üç gün sonra evimizde patlayıcı bir cihaz bulundu. Garip şey, olayı sükunetle karşıladım. Günlerimiz karardı, tehdit dolu bulutlarla gökler alçaldığı ve geceler dehşet saçan karanlıklarla yüklü olduğu zamanlar, onu yüksek sesle yardıma çağırdım. Hatırlayalım ki, iyiliklerle yüklü büyük bir kudret kâinatımızda vardır. Her türlü kurtuluş çarelerinin kapandığı zaman, onun bize yolumuzu açacağına, dünün kasvetli günlerini yarım aydınlık günlerine çevirebileceğine inanmalıyız..

Montgomery'ye yürüyüşümüz sırasında en hamiyetli nümayişçiler arasında “büyük anne” diye çağırdığımız yaşlı bir zenci kadın vardı. Çok zavallı ve cahildi. Ama beyazlara karşı yapılan bu sessiz yürüyüşün nedenlerini iyice kavramıştı.

Birkaç haftalık yürüyüşten sonra, ihtiyarın yorulup yorulmadığını sormuştum. Grammaire yönünden doğruluğu kadar anlam yönünden de şu mükemmel cevabı almıştım :

— Evet ayaklarım yoruldu, fakat ruhum o kadar huzura kavuştu ki.

Sert olayların geçtiği bir hafta sonu bir kütüphane gösterisi sırasında onun bu sözünü kilisenin kapısına asmıştım. Gayem topluluğumun kuvvet ve cesaretini yükseltmekti, ama içimde yine derin bir endişe ve sarsıntı başlamıştı. Sonunda “büyük anne” bana doğru geldi ve beni çağırdı :

— Yaklaş bana çocuğum, dedi. Hemen kabul ettim, onu şefkatle kucakladım; bana :

— İşler yolunda gitmiyor, anhyorum. Senin nen var, dedi. Bu akşam hiçte inanarak konuşmadın. Görüyordum ki işler iyi değil. Bize, hoşlanmadığın bir şey mi yapıyor? Yoksa beyazlar mı seni aptallaştırdı?.

Cevap vermeme zaman bırakmadan gözlerimin derinliklerine baktı ve konuşmaya devam etti :

— Sana bir şey söyleyeyim mi, zaman daima seninle beraberdir. Sonra yüzü aydınlandı ve açık bir dille ilâve etti:

— Zaman seninle değilse bile, Tanrı seninle olacaktır.

★

Şiddete baş vurmadan, zenci davasını yürüten bu büyük adamın ölümü, bütün dünyada ona karşı derin bir saygı ve sarsıntı yarattı. Öldürülmesinden iki ay önce, Dr. King, kendisine inanmış binlerce zenci önünde, mezarında okunması gereken son nutkunu şöyle bitir-

Denize Doğru

Gemiler kalkıp gider başka limanlara
Ardında köpükler bırakarak
Akşam vakitleri...
Gemi'ler ışık içinde
Işıklar küçülür gitgide
Gemi küçülür
Küçülür küçülür
Bir nokta düşer boşluğa...

Gemiler kalkıp gider başka limanlara
Limanlar başkadır birbirinden
Deniz ayrı
Kıyılardan dinlemeli denizin yaşantısını
Martılardan...
Denizin türküsü
Mavinin, yeşilin, köpüğün
Yıldızların ışığında, gün doğarken
Dalgalardan dinlemeli iri iri
Rüzgârlardan dinlemeli
Fırtınalardan...

Bulanır durulamaz kimi zaman
Mavinin sıyaha gidişi hırçın
Ufak tepeler kıpır kıpır
Durulamaz tedirgin
Kıyılara koşar göğüs göğüs
Bir derdi var belli
Anlatamaz bir türlü

Sabah bir yoldur kızıl
Gece bir yoldur sarı
Dalgaların peşi sıra
Köpüklerle hasır neşir

Kıyılar burunlar
Ardından başkaları
Herşey biter sonra
Bir mavi kalır.

Rüzgârlar eser denizlerde
Fırtınalar eser
Fırtınalarda gemiler batar
Gökle deniz arasında
Kıyılardan uzak, kıyılara hasret
Ölüme güler deniz çocukları
Başka bir ülkedir belki
Güneşi hiç solmayan.

Islak dokuşlar tenimizde
İnsan yaşadığını unuttur denizde
Zaman durmuş gibidir
Bir de bakarız akşam olmuştur

Sonsuzluk sokulur yavaş yavaş
Sonsuzluk genişler içimizde
Sanki herşey bitmiş
Dönülemez geriye

Deniz durgun bile olsa
İçinde hayat kaynar
Alın pullu balıklar kaynar
Ve balıklar
Yakar ışıklarını geceleri
Bir masal dünyası canlanır yine
Kırık dökük şarkılar duyulur
Rüzgâr estikçe.

Rauf AYBEY

riyordu : “Yaşayanların müşterek olan alın yazıları ölümdür.. Vaktim geldiği zaman mezarımın başında bulunursanız, tantanalı cenaze alayı istemediğimi unutmayınız .Ve biri mezarım başında konuşmak isterse, uzunca konuşmamasını söyleyiniz. Sakın Nobel ödülünü almadığımdan söz etmesin.. Tahsilimi nerede yaptığımı ve daha ne ödüller aldığımı söylemesin, bunların ne değeri var.

O gün onun söylemesini çok seveceğim şeyler, şunlar olacaktır :
Martin Luther King hayatını başkalarının hizmetine harcadı. Ve Martin Luther her şeyi, özel olarak insanları sevdi, desin. Gerisi laf-u güzaf.

Arkamda para bırakmadım. Yaşantımı güzelleştirecek hiç bir şeyim yok. Bırakmak istediğim şey, sadece vazifesine sıkıca bağlı bir hayatın hatırası.

İşte size söyleyebileceğim şeyler...

Günümüzün İnsanı

Dünyada en çok gözümü korkutan hayvan insandır. Bir aslan yetiştiricisinin cesaretini hiç bir zaman çoğumsamam. Çünkü o, kafesin içinde bulunduğu süre, hiç olmazsa diğer insanların korkusundan uzaktadır. Aslanda fazla tehlike yoktur. Aslan, ne ideoloji, ne din, ne politika, ne şovanyelik, ne de asalet davası güder. Kısaca yemek istemediği hiçbir şeye dokunmaz.

★

Bana karşı anlayışlı davranan tek insan terzimidir. Çünkü terzim beni her gördükçe yeniden ölçümü alır. Oysa diğerleri hep eski ölçümü kullanmakta devam ederler; yine de bu eski ölçülerin bana uyacağını umarlar.

Bernard Shaw

İBO ve ÖTEKİLER

Mehmet Akif TUNCA

Havaya, burunları düşüren keskin bir benzin kokusu yayılmıştı.

106. sokağın başında, elinde sekiz kiloluk bir taşla İBO'yu gördükleri zaman, piyasa yerinde ne kadar şoför varsa çil yavrusu gibi dağılıverdi. "Lan aman.. kaçın geliyor!" diye bağırdılar.

Gerçekten, piyasanın meşhur İBO'su Dayı İbrahim, sarhoşluktan dengesini kaybetmiş adımlarla geliyordu. Her mevsimde kazınmış olan çarpık kafası güneşle cilveleşiyor, içtiği şarabın rengi trahomlu gözlerini kan çanağına döndürmüş, çevresindekilere meydan okuyordu.

Benzincinin önüne gelince durdu. Sümükle tükrüğün çiftleştiği ağzından işitilmedik küfürler saçılıyordu. Ağalardan birinin, babası hayrına sırtına aliverdiği mavi gömleği, ardakan omuzbaşına doğru feci şekilde yırtılmıştı. Serapa rezillik, kan, çamur içindeydi dayı. Benzincinin önünden piyasanın içine doğru, kurt misali dalıverdi. Avucunda sıkıca tuttuğu kocaman taş, "Adana - Mersin" yazılı minibü sün camlarına oturturken bağıriyordu :

— Poliss.. Karakoll..

Taşı yiyen minibüsün sahibi, kısıcak karayağz şoför, İbo'yu temizlemek niyetiyle ileri atılmıştı. Kolay değildi anacığım.. Kız gibi Austin'in İstikbaliyle oynanıyordu.

Fakat, araya girenler : "Yapma Keleş!" diye bağırdılar. "Herifi görmüyon mu lan? Adamakilli sapmış be!"

— Ben ondan daha zirdeliyim, diye tehdit geçti karayağz. Kız gibi arabamın başına bir iş gelirse, namussuzum İbo mibo demem temizlerim. Sonra, çevresinde pis pis gülenlerden de gıcık almıştı :

— Sabah sabah, dedi, bu serseriği içirip başımıza musallat eden bir elime geçirirsem..

Bu sırada kaldırımın ötesinde, börekçi İbrahim'in başına toplanmış memurundan, berber çırağına kadar yığınla insan, çevrilen bu vodvili zevkle seyrediyorlardı.

Gittikçe keskinleşen benzin kokusu.. toz toprak, küfürle karışık, dayı eline keçirdiğini vasıtaların üstüne saçıyor ve din iman ana avrat düpedüz gidiyordu.

Arabalarında tam siper olmuş şoförler, kırılan camlara, eğilen çamurluklara boş vermişler, yeni metodlarla bizimkini çileden çıkarıyorlardı. Kıyasıya bir savaş başlamıştı. Havadan hallaç yayı şeklinde bir yol izleyerek İbocuğun dazlak kafasına "çat" diye atılan ezilmiş domateslerin sesine karşılık, bir zafer narası yerine geçen inceli kalınlı "zortlar" iştiliyor, "e-heyler" gırla gidiyordu. Derken üstübaşı

yırtık, derisi benzin kokan bir şoför yamağı acele ateş hattını geçti.. Savaş idare eden pancar suratlı kel komutana, dumanı üstünde bir haber getirmişti :

— Geliyor!.. diye bağırdı. Allahıma komser Çöp Bekir geliyor, dağılın!..

Piyasa yeri bir anda karıştırdı. Herkes korkudan bir köşeye sınımişti. Dayı, elinde son bombası ile ortada düdüğü gibi dikiliyordu. Çöp Bekir nereden çıktıysa çıktı.. geldi, tecrübeli gözleri demindenberi oynanan tiyatronun rezilliğini adamakıllı görmüştü :

— Tümenüzü sürece, lanet herifler.. diye gürlüdü. Şehrin ortasında bu ne kazelik be! Sonra durdu, İbo'yu çağırdı :

— Gelesene sen buraya.. İbocuk yıkıla yıkıla geldi :

— Baba beni öldürecekler, gömleğimi yırttılar..

— Çöp Bekir sinirli :

— Şerefsizim adama nevedan gazen söyletirim, diye çıkıştı. Yazının fıkarasından ne istiyorsunuz be?

İbo'nun bu güçlü müttefiki karşısında savaş kaybettiklerini anlayan muharip-ler, birer fıker ortaya çıktılar. Çaresiz barış yapılacaktı. Komiserin nezareti altında bizimkinin zarar ziyamı tesbit edildi. Evvelemirde yarılan kafasını en yakın ezzanede tedavi ettirdiler. Yırtılanın yerine aynen mavi bir gömlek sırtına geçirildi. Karşıdan kebab söylendi. Bir şişe Papaz Karası açtılar. Artık dayıda öfkeden eser kalmamış, hatta ufaktan neşelenmeye bile başlamıştı. Bunca ikramla yetinmeyenler, aralarında gizli bir "oturum" yaptılar. Neticede verilen karar güçbelâ dayıya tebliğ edilebildi :

— Bu gece, dediler. Ayı Nuri'nin trabezesi var, davetisin.. İbo'nun burnuna karı kokusu gelmişti.

— Sahi mi lan, dedi. Atmıyorsunuz ya?

— Ayıp ettin Dayı, dediler. Şoför milletinin yalan söylediğini hiç duydun mu?

Boşalan şişelerin yerine yenileri açıldı. Tekrar kebab söylendi. Hepsi de güzelleşmek için kadehlerin dibini buluyorlardı. Biraz sonra çevrilecek filmin mizanseni ile mest olmuşlardı.. Neden sonra çolak koro :

— Kalkın arkadaşlar, dedi.

Şarap, bira rakı hepsini de leylalaştırmıştı. Kalabalık, Dayı'yı da aralarına aldı, 106. sokağa dalarken arkalarından uzun uzun zortlar çekildi. İçinde, rezillikle boyanmış mor bir şehvet, ahtapot kollarını açmış kurbanlarını bekliyor, 106. sokak çamurdan gözlerle gülüyordu.

"YARI KALAN SEVİLER,, ÜSTÜNE

Piyale Gönültaş'a gönülden sesleniş.

"Çok geç anladım" diyorsun
Henüz anlıyamadın
Görünmüyor karanlığın ötesi..
Bırak çocukları düşünceleri
Peri masallarında kaldı kanadın.

Neden maviler üstüne nefretler yağsın
Asıl son büyük sevelerde
Bu çürpünüş, bu çuğu, bu sel
Derelerde değil
Denizlerde daha güzel..

Dünyaya ilk gelişimizde

Boştu avuçlarımız.

Bugün dünyayı tüm verseler yetmiyecek

Her nefeste bir mutluluk sunar Tanrımız

Yıllar yılı insanlar

Bu sırrı bilmeyecek..

Niye ısrar ederiz bir tek gül için

Konacak başka yok mu çiçek.

Karşımıza bir vefasız çıktı diye

Ne hakkımız var Tanrımıza küsecek..

Boyle kurulmamış mı? kurulan

Zaten herkes ona

Avuçları boş dönecek

Ne güzel söylemiş Yunus Emremiz

"Var biraz da sen oyalan"...

İyi düşün Gönültaş'ım

Artık bu varoluş boşuna değil

Her biten gün bir başka günün ilki

Boşuna değil bu bekleyiş

Bu sonsuz acı

İyi bil ki

Umut denen bir hazine var insanda

Ne kadar zalim olsa da

Hayat kurbacı..

Denizleri taşla taşıyabildiğin kadar

Uzan yıldızları da kopar.

Ama ne var

Ne var ki: Sen istesen de istemesen de

Mutluluk ta mutsuzluk ta

Beraberce peşinde.

Bir ona döneceksin, bir ona

Biri bırakıp biri tutacak.

Ash budur işte yaşantımızın

Bu dram bu komedi

Bu köhne dünya sahnesinde

Ebedi..

Oynayacak, oynanacak.

Hayatı, bütün insanları, Allah'ı sev

Allah'a yönel

Asıl mutluluk onda.

Mevsimlik seveler boş

Mevsimlik seveler serap

Gerçeğe koş gerçeğe tap

Mutluluk bunda.

Ebedi aşk ebedi hayat

Ve gönülümüzdeki o ilâhi saltanat

Büyük sonda.. Büyük Sonda..

Şerafettin UĞURLUTEĞİN

YAŞAM ve SANAT

Yazan : **Rauf AYBEY**

Gelişigüzel bir gidış değil bu. Evrensel bir düzenin içindeyiz. Bu düzen gökteki sistemlerden başlıyor, maddenin içinde devam ediyor. Gecenin karanlığında başımızı kaldırıp göklere baktığımız zaman içimizde karışık duygular uyandırıyor. Sayılamayacak kadar çok yıldız kümeler yapıp şekiller çizerek tepemizde duruyor. Bir boşluk duygusu bir şaşkınlık içimizi dolduruyor. Korkuyoruz da. Bu kara gecenin ak yıldızları korkutuyor bizi. Küçülüyoruz, küçülüyoruz birden.

Dünyaya bakıyoruz : Bitkiler, hayvanlar. Birbirlerine benzeyen, bir düzen içinde yakın ve uzak yaratıklar. Çeşit çeşit çiçekler, böcekler, ağaçlar. Şaşmadan baharda çiçek açan erik ağacı. Kışın gidip dönen göçmen kuşlar.

Ve insan. Şaşılacak eser. Akli, belleği ve duygularıyla bir doğa devi. Öte yandan hırsları, korkuları, sapıklıklarıyla en vahşi yaratık. Boyun eğmek istemiyor doğaya. Göklere delmek istiyor. Bilim, teknik çok gelişmiş. Ama ya evren. Ona bakınca insanın yaptıkları ne ki.

Bir damla deniz suyu denize, bir kum tanesi çöle oranla nedir? Ama bu su damlaları, kum taneleri olmasa deniz ve çöl var olabilir mi? İşte insan da aklın alamyacağı uzunlukta bir zincirin bir halkası. Rolü bu. Zincir devam edecek. Görevimiz bir süre için var olmak ve yeni varlıkların gelmesini sağlamak. Sonra her şey bitiyor. Kabul edemediğimiz gerçek bu. Varlığı tattıktan sonra yok olup gitmek dayanılmayacak derecede acı. İnsan hep bu acı ile yaşıyor, bu acı ile eserler veriyor. Cahit Sıtkı gibi :

**" Her mihnet kabulüm yeter ki
Gün eksilmesin pencereden"**

diyor. Ama gün eksiliyor ve "Akşur su da gölgemizden eser" kalmıyor.

İnsan gerçekten güçlü bir yapı. Olağanüstü bir yaratık. Organ çalışmaları bakımından başka hayvanlardan çok farklı sayılmaz. Hatta bazı bakımlardan geri bile kalmış. Kas gücü, görme, duyma, koku alma gibi duyular başka hayvanlarda daha gelişmiş. Fakat insanın beyni, sinir yapısı, dış çevreyle ilişkileri şaşılacak durumda. Zekâ, bellek, hayal gücü çok ileri. Bilim, edebiyat, felsefe ve sanat tarihleri insan bey-

ninin ne derece verimli ve güçlü olduğu nun belgeleri değil mi? Bu olağanüstü beyin ve sinir yapısına karşılık insanın belini büken bir dert var: Geçim derdi. İnsan yiyip içmek, barınmak ve giyinmek zorunda. Bunlar içinde çalışması gerekli. Günlük çalışma çok kişiyi dar bir yeknesaklık içine sokuyor. Her sabah aynı saatte kalkmak, aynı yerlerden geçmek, aynı iş yerine gelmek ve aynı işi tekrarlamak. Örneğin bir memur, bir işçi bu darlık içinden çıkamaz. Belli düzenlere, yönetmeliklere, üstlerinin buyruklarına uymak zorunda. Sıkıyor bu basmakalıp hal insanı.

Bir sabah geçerken bir de bakıyoruz ki, sıkışıklığı sürüp giden apartmanların, evlerin arasında bir bahçe var. Ağaçlar içinde, çiçekler içinde, kuşların ötüp durduğu bir bahçe. Düşünmeden giriyoruz içeri. Banklardan birine oturuyoruz. Düşünmeğe başlıyoruz. Bu bahçe var mıydı eskiden, yoksa yeni mi açıldı burada? Bu ağaçlar, kuşlar, neyin nesi? Günlük basmakalıp yaşantımızda açılan bir pencere oluveriyor artık bu bahçe. Yine günlük yaşantımız sürecektir, yine işimize gidip geleceğiz. Ama bir bahçemiz var artık. Kuş sesleriyle dolup çiçek kokularını sindirebileceğiz içimize. Görüşümüz düşüncelerimiz değişmeğe başlıyor gitgide.

Sanat bizi günlük kaygılardan, dertlerden ayıran, yükseltip derinleştiren büyük güç. Sanatçı yetenekleriyle doğayı, insanı ya da aklına gelen gördüğü, duyduğu konuları işliyor. Çizgiyle, sözle, renkle, mermerle işliyor. Konuyu gördüğü gibi ya da içinde duyduğunca gücüne göre geliştirerek yapıtlar veriyor.

Sanat yalnız sanatçının değil, herkesin. Sanatçı yapıtlarıyla başbaşa kalır, eğer sanatseverlerin değer yargıları olmasa. Bir ırmağın nasıl boşuna akınca değeri anlaşılmazsa, sanatta da öyle. Anlayıp sevenler olmadıkça değerlendirilemez sanatçı. Bu bakımdan sanat alanında sanatçı kadar sanattan alanayan, onu seven kişiler de gerekli. Sanatseverler neden seviyorlar sanatçıyı? Çünkü onlar sanatçının yapıtında, duydukları, içlerinde yaşadığı halde anlatamadıkları, belirtmediklerini biçimlenmiş ve değerlendirilmiş olarak buluyorlar. Sanatseverler de belki sanatçı kadar duygulu. Ama biçimlendiremiyor, ortaya koyamıyor duyduklarını. Onları sanat eserinde bulunca seviniyor, gözleri parlıyor. Böylece sanat alanında üç şey gerekli oluyor: Sanatçı, yapıt ve sanatsever. Sanatın gelişmesinde sanatçı kadar sanatseverin de rolü büyük. Sanat hayatımızda açılan bahçe: Bakıldıkça sevilen, gelişen, güzelleşen.

SEVİ ÇIKMAZI

Yaprakların yeşilli, sevi çıkmazlarında kaldı
Gecenin mavi soluklarıydı gözlerde uyanan
Ölümsüzlük, ayrılıklar ötesinde bir şarkı
Mevsimlerce söylenen bir masa'dı çaresiz
Tükenmişliğin sustuğu yerde ağlayan...

Bakışların ardında duvarlaşan mutsuzluk
Kilometrelerin bittiği yerde başlar salt özelemler
Güneş ellerin yalnızlığına doğar oysa her akşam
Öldükten sonra yaşar beklenen, doğa'ya inat
Ve sokakların çıkmazında büyük sessiz elemeler...

Halûk AYSOYSAL

Buruk Anı

Yazan :

KEMAL İŞİK

Bir kadın bağırması duydu Abdullah, önünden geçmekte olduğu evden. Bir çocuk fırladı aynı anda sokak kapısından. Arkasından atılan süpürgeye takıldı ayakları ilkin. Peşinden, sendeleyip sokağın ortasına düştü. Kısa bir duraklamadan sonra da, toparlanıp doğruldu. Arkasına baktı bir kez. Koşmaya başladı olanca hızıyla. Tekrar arkasına baktı evden uzaklaşınca. Durdu. Zor duyulur bir sesle ağlamaya başladı. Yürüdü, gözlerini ellerinin tersiyle silerek.

— Haydi geçmiş olsun, dedi Abdullah içinden. Bu kez de paçayı kurtardın. Ama dikkatli ol bir dahakine. Açık bulamazsın sokak kapısını her zaman böyle. Çırpınır durursun, kurtulayım diye. O zamana dek te, yersin yiyebildiğin kadarını.

Köşeyi döndü ilerisindeki evin önünden. Ana caddeye çıktı ordan. Kaymakam vekili üstegmen Sedat'la karşılaştı köşeyi döndüğü yerde. Durmuş, bir şeyler anlatıyordu ilçe DP başkanı Rıza'ya.

— Günaydın, dedi hizalarına gelince. Yoluna devam etti.

— Bir dakika, dedi kaymakam vekili, Abdullahın arkasından.

— Bir şey mi söylediniz, dedi Abdullah, kendisine seslendiğini anlayınca. Durdu. Yanlarına döndü.

— Evden erken çıkacağımı bildiğim için, haber göndermedim.

— Nasıl bir haber?

— Bakanın geleceğini haber verdiler az önce telefonla. Karşılama gidelim toplanıp.

— Nasıl olur bilmem ki, dedi kısa bir duraklamadan sonra; Kırılıyor her yanım grip'ten. Ayakta duracak durumum yok.

— Fazla duracak değiliz. Kaç paralık yer Akgevir buraya. Hem, öteki arkadaşlara da haber gönderdim. Gelirler neredyse.

— Gelmeseydim iyi olurdu ama, haydi öyle olsun.

Bir kenara çekilip gelecekleri bekledi onlarla. Mal müdürü göründü çok geçmeden. Tapucu, peşinden de diğer memurları geldi kasabanın.

— Gitsen mi? dedi Abdullah, gelecek kalmayınca.

— Az daha bekliyeyim, dedi kaymakam vekili. Görünenler olur halktan bakarsınız. Birkaç kişi de onlardan alalım yanımıza.

— Boşuna bekleriz, dedi Abdullah. Kimseyi bulamazsınız bu saatte. Herkes işinin başında şimdi.

— İyi ama, dedi kaymakam vekili. Bu kadar az kişiyle bir bakan karşılanmaz ki. Ayıp olur. Kırk - elli kişi olmalıydık. Hiç olsun.

— Ne yapalım peki?

— Ne mi yapalım? dedi kaymakam vekili.

Etrafına bakındı. Orda bulunanları gözden geçirdi. Düşündü bir süre.

— Senin beşinci sınıf öğrencilerini götürürelim, dedi, birden Abdullah'a dönüp. Kalabalık gösterir onlar bizi.

— Nasıl olur? dedi Abdullah. Öğrencilerle gidilirmiymiş öyle yere? Hem, az yer mi Akgevir buraya? Altı yarı çocuk bunlar.

— Yürüyerek gidecek değil. Bir sürü kamyon var kara yollarına ait. Onlara bindiririz. Yavaş ta gittik mi, bir şey olmaz.

— Doğrusunu söylemek gerekirse, öğrencilerin götürülmesinden yana değilim. Gerçekte benim gelmem bile yersiz ama, sizi kırmamak için kabullendim. Yerimiz yok karşılama törenlerinde. Dershanelerimizde yoklanmamız daha çok hoşumuza gider.

— Sana kalırsa, öyle.

— Emir mi?

— Evet, emir.

— Bu kez ben de gelmiyorum. Yaparsınız ne gerekiyorsa.

— Birak, üsteleme, dedi Rıza, kaymakam vekiline dönüp. Onun, gelmek istemeyişi ta başından beri belliydi. Tümü böyledir bunların. Ama, ister Hurd Köyünden, isterse, başka köyden olsun. Ama, ilköğretim müdürü olmuş Mazıdağ'na, sonuç değişmez. Bunlarla işler bu kadar yürür işte.

— Nasıl da bildin Hurd köy-lüsünden yalakanın çıkmayacağını, dedi Abdullah Rıza'ya. Yaranma yarışında bulamazsın Hudurluyu. Sabanı tutarıyla yönetimin en üst basamağında bulunana hep birdir. Onun iş anlayışı, senin anlادیın anlamdaki törenden törene koşma değildir.

Hızla uzaklaştı yanlarından, tartışmayı daha fazla sürdürmemek için. Sandalyesine zor attı kendini, okuldaki çalışma odasına gelince. Birşeyler karıştırdı gelişigüzel. Dikkatini toparlamadı tüm çabasına rağmen.

— Ne iyi oluyor kişinin gerçek rengini dışa vurma, dedi içinden. Bu da, normal zamanlarda anlaşılıyor pek. Dokundun mu böyle ufak yollu, hemen yüze çıkarlar. Rıza da iyiden iyiye belli etti kendini. Bir tuhaf duruyordu geldiği günden beri bana karşı. Büyü-k bir zoru varmış meğerse adamın. Hudurlu olmam, rahatımı kaçırmış meğerse.

Aynı sokaktan geçti ertesi gün. Yine, dünkü evin önünden köşeyi döndü. Bir süre yürüdü ana caddede. Bir çocuk çıktı karşısına, geçen yıl mezun ettiklerinden, saklandığı evin köşesinden.

— Ulan sen kim oluyorsun da Rıza amcana söz söylüyorsun, dedi Abdullah'ın önüne dikilip.

— Bu ne biçim söz, dedi Abdullah. Daha dün öğrencimdin, Diplomandaki imzamanı mürekkebi kurumadı henüz. Utanmadın mı o sözü kullanırken?

— Esas sen utanmadın mı amcama karşı konuşmayı?

İki adım geri çekildi çocuk. Arkasına sakladığı taşı göğsüne yapıştırdı Abdullah'ın. İkinci taşa eğildi. Caddenin karşı kenarına sıçradı Abdullah, çocuk taş ararken. Etrafına bakındı. Birkaç adam çıktı bu sırada öteki evlerin köşelerinden, ellerinde birer sopayla. Üstüne yürüdüler Abdullahın. İki jandarma eri koşarak geldi aynı anda, az öteledeki karakoldan. Erlerin görünmesiyle kaçmaları bir oldu adamların.

— Teşekkür ederim, dedi Abdullah, jandarmaların yanına gidip. Benzetecilerdi beni gelmeseydiniz.

İlçe yargıcının evine yöneldi ordan, neye uğradığını şaşkınlığı içinde.

— Bu, dedi içinden yürürken, yüzde yüz üstegmenin tertibi. Bin yıl kalsa düşünmez Rıza bunları. Bereket ki karakolda bulunmadı. Jandarmanın yardımına engel olurdu mutlak. Oysa, dövdükten sonra, burda durmayacağımı biliyor.

İstekleri de bu olduğuna göre, tam istedikleri gibi olacaktı.

Kapısını çaldı yargıcın, evinin önüne gelince. Kenara çekilip bekledi.

— Rahatsız ettim, dedi yargıç kapıdan çıkarken. Daireye gelmenizi beklileybilirdim ama, çirkin bir duruma karşılaştım.

— Geçmiş olsun, dedi yargıç. Ne gibi bir durum?

— Dün yapılanlar yetmiyor muş gibi, bugün de adam çıkardılar önüme okula giderken. Jandarma zamanında gelmeseydi eğer, sedyelik ederlerdi beni.

— Tekrar geçmiş olsun, dedi yargıç. Üzülüm doğrusu yapılanlara. Ne demek bu. Sustu bir süre. Sen bir dilekçe yaz, diye ekledi. Ben hemen geliyorum.

— Teşekkür ederim, dedi Abdullah yargıçtan ayrılırken. Okula gitti ordan. Bir dilekçe yazdı etrafınca. Pencerenin önüne geçip yargıcın geçmesini bekledi. Saatine bakıyordu aradılar.

— Tuhaf, dedi içinden. Halen gelmedi, aradan bir saat geçmesine rağmen. Başka yol olsaydı dairesine gitmek için neyse. Mutlaka burdan geçmesi gerektiğine göre, ne oldu acaba. Neden gelmedi, saat onu geçmesine rağmen.

Az daha bekledi. Dilekçeyi alıp dışarı fırladı; yargıç görünmeyince. Mahkemenin bulunduğu hükümet konağına gitti.

— İçerde mi? dedi kapıda ki hademeye.

— Yok, dedi hademe. Diyarbakıra gitti az önce eşiyi.

— Gittiğini kesinlikle biliyor musun?

— Taksit hareket edinceye dek yanındayım. Geri dönecek kadar da zaman geçmedi.

— Vay be, dedi Abdullah. Dışarı çıktı. Ama dur bakalım, diye ekledi içinden. Tut ki dileğimi dikkate almadın, izinsiz olarak görevinden ayrılamazsın ya.

Postahaneye gitti ordan. Bir telgraf çekti Adalet Bakanlığına, yargıcın izinsiz ayrıldığına dair. Telefon etti peşinden Millî Eğitim Müdürlüğüne.

— İşle ele alacağım, dedi müdür, Abdullahı dinledikten sonra. İstersen, diye ekledi peşinden. Nuseybinde bir okul müdürlüğü açık. Oraya naklini yapalım.

— Olur, dedi Abdullah. Bu durumda, benim burda çalışmam artık doğru olmaz. Gideyim en iyisi.

— O halde, nakil isteğini bir dilekçeyle hemen bildir.

— Olur, dedi Abdullah tekrar. Telefonu kapadı.

Evinin yolunu tuttu ordan, bitkin bir halde...

Otobüsler

Demir ÖZGEN

Güneşin son ışıkları, soluk perdenin boydanboya yırtık yerinden içeriye sızarken Pakize yemek tencerisini gazocağının üzerinden indirdi. Tencereyi tuttuğu bez küçük gelmiş ve parmakları fena halde yanmıştı. Yüzünü acıyla buruşturarak yanan parmaklarını tek tek ağzına sokup kaynanasının dediği gibi ıslattı. Sonra tencerenin tüm etrafının kapkara is olduğunu

gördü. "Adam adam değil ki." diye söylendi. "Bu kaçınıcı böyle. Başlık mı alacan, meme mi değiştireceğin ne edeceksen et de, Tanrının günü kumlarla, topraklarla tencere dibi ovalamaktan kurtar." Derin bir "Öfff." çekti. "Kader, kader" dedi, sofraya bezini kılımin üzerine sererken, "Elin şey'leri gül gibi yaşar gider. Ayda bir iki pabuç, dolap dolusu, ip dolusu entari. Renk renk, yazlığı kışlığı..." Ellerinin acısından zorla kesiyordu ekmeği. Sağa sola savrulan kırıntıları bir araya topladı. "Günah" dedi. "Nimet ne de olsa. Zaten bi bu ekmeklen fasulye var boğamızdan geçen. Tanrının gücüne gitmesin." Sofra bezinin üzerine koyduğu eski bakır siniye, yer yer sırcaları dökülmüş bir çanak koydu ve fasulyeyi tencereden ona boşalttı. İçinde ucuz sucuk bulunan yemeğin kokusu hemen odaya yayıldı. "Eh mis gibi de koktu hani" dedi kendi kendine. Kaşıkları da sıraladıktan sonra, tahta bir bölmeyle ayrılmış küçük odaya geçti. Burada tahta bir sandık, elden düşme alındığı her halden belli, kenarları paslanmış demir bir karyola ve yerde tek kanat bir kilim vardı. Karyolada sırtı kapıya dönük, zayıf görünümlü, "yaşlılığı" çok erken kabullenmiş bir erkek yatıyordu. Pakize horozlu masa saatine baktığında altıyı on geçiyordu. Karyolaya hafifçe yaklaştı ve kocasının omuzlarından tutarak "Kâzım. Şişşt Kâzım. Hadi sofraya hazır. Vakit geldi, hadiii" Adam şöyle bir döndü karısından yana. Gözlerini açmadan "Hm, iyi, iyi. Geliyorum." Dedi. Dedi ama hep böyle yapardı. Uykudan uyanması bir hayli zordu. "Of-

Ooooooff." dedi Pakize kocasını bir kaç kez sarsarak. "Şu senin uyanman yok mu, deli ediyor beni. Hadi kalk kalk, soğudu yemek". Sonunda Kâzım, bir kaç yerinde yama olan pijamasını düzelterek, esneye esneye ve büyük bir gıcırıtı ile kalktı. Kocasının kalktığına gören Pakize, öbür odaya geçip su testisini de sininin yanına koydu ve pencereyi açtı "Aliii... Ülen Aliii" diye oğluna seslendi. Bir ses alamayınca "Yine top peşinde it" dedi. "Geberecek top yolunda. Yüz kere dedim oynama şu mereti. Sucuk gibi terliyor, sonra yarım desti su, ardından öhö öhö. Bi hal açacak başımıza bu yok halimizde. Hay icad edilmez olsaydı. Aliii.. Ali leen. Tuh gâvurun icadı. Transfer mi ne olacaktı da bilmem nereye, menşur olacaktı binnele oynacaktık. Aportumanlarda oturacaktık, koltuklamız, halılamız olacaktı. Hep toptan olacaktı bunna. Büyük fetibolcu olacaktı. bok olur o. Töbe töbe.. Akşam ezanı beni günaha soktu bu yezid."

Kâzım aylardır ütü yüzü görmemiş, pantolonunun dizleri bir karış öne fırlamış, ceketinin kol ağzları aşınmış, lif lif öne doğru uzanmış bekçi elbisesi ile odaya girdi. Palaskayla iyice sıkılmış ince belli kopacak gibiydi. Sağ kalçasının üzerinde kırıkale yapısı tabanca eğreti gibi duruyordu. En az dört günlük sakal, zayıf yüzünü daha da ince ve yanaklarını içeriye içeriye çökük gösteriyordu. Uykulu bir sesle "Oğlan gelmedi mi daha?" diye sordu. "Bana cilet bıçağı getirecekti" Pakize "Ne oğlan geldi, ne de senin cilet

Nasrettin Hoca Yazmasını Bekliyor

Nasrettin Hoca'yı çocukluğumdan beri severim. Öyle sanıyorum ki, okumak için elime aldığım ilk yapıt bir Nasrettin Hoca kitabıydı. Bu yüzden Akşehir'de yapılan Nasrettin Hoca festivallerini ilgiyle izlerim. Bu yılki festival, günlük politika haberlerinin yoğun olduğu bir zamana rastladı. Basında, sanat ve edebiyat çevrelerinde bu konuya yeteri kadar eğilimmedi.

Türk halkının yarattığı eşsiz bir mizah dehası ve halk düşünürü olan Nasrettin Hoca, fıkralarının yüz yıllar boyunca kuşaktan kuşağa canlılığını yitirmeden kalmasının nedeni, insanı iyi tanıması, yaşamı objektif bir gözle görmesidir. Bunun içindir ki Nasrettin Hoca'nın fıkraları zengininden fakirine, cahilinden aydınına, memurundan politikacısına kadar her sınıf vatandaşı içine alır, hepsine bir şeyler söyler.

Hoca'nın mizahında bayağılığa düşmeyen bir hazırcıvaplık, ince bir ruh, keskin bir görüş ve derin bir halk felsefesi vardır ki, bu niteliklere bugüne dek hiç bir mizahçı eriş-

memiştir. Halk arasında "Hoca anasından doğarken, ağlıyarak değil gülererek doğmuş. Hem de ağzı yüzü değil, alının ortası gülüyormuş" diye bir söylenti vardır. Bu da onun herkesten ayrı bir yaradılıştaki olduğunu gösterir.

Festivalde, Hoca için yazılan kitaplardan bir de sergi açılmış. Sergiye hangi kitaplar alınmış doğrusu merak ediyorum. Çünkü Türkçemizde derli toplu bir "Nasrettin Hoca" fıkraları kitabı yoktur. Olanların çoğu da gelişigüzel yazılmış, Hoca'ya yakıştırılan ve asla ona ait olmayan fıkralara da yer verilmiştir. Hoca'nın tüm fıkralarını süzgeçten geçirip esprileri kaybolmadan kaleme alınmış derli toplu bir kitap yoktur dilimizde. Bir zamanlar rahmetli Orhan Veli, Hoca'nın 80 kadar fıkrasını manzum olarak yazmıştı. Bunlar çok başarılı örneklerdi ama, vezin ve kafiyenin dar çerçevesi içinde nüktelerinden çok şey kaybetmişti. Daha sonra folklor ustası Eflâtu Cem Güney, Nasrettin Hoca'nın fıkralarını yazdı. Ama bunlar tekerleme-

li bir masal havası, yapmacıklı bir halk diliyle verildiği için içtenliğini ve tabiliğini kaybetmişti. Geçenlerde çıkan Abdülbaki Gölpınarlı'nın fıkrası kitabı da sadece bir belge niteliği taşıyordu.

Birkaç yıl önce, Amerikada gençler için yayınlanan "Childrens Digest" adlı bir dergi, Nasrettin Hoca'nın fıkralarını bir hikâye havası içinde yayınlamaya başlamıştı. Bunların Türkçe çevirilerini görünce hayran olmuştum. Öylesine güzel ve ustaca yazılmıştı ki, bizim dilimizde yayınlananlar onun yanında pek sönük kalıyordu.

Yıllar yılı pek dağınık, perişan bir halde bırakılan Nasrettin Hoca fıkralarını eleyip yeni baştan yazmak, yazdırmak gerek. Bu işi acaba festivali düzenleyenler yapamazlar mı? Örneğin ödüllü bir yarışma ile..

Genç kuşaklara bu büyük mizah dehasını, güzel yazılmış eserlerle tanıtmanın gerektiğine inanıyorum. Nasrettin Hoca, kendisini yeniden yaratacak sanatçıyı bekliyor!.

Şükrü Enis REGÜ

Güzel İnsanlar

Uzakları
Yakınları gören gözleriniz
Harikalar yaratan
Başlarınız, kalpleriniz,
İrili ufaklı öpülesi marifetleriniz varda
Neden silâhlarımız konuşur hâlâ
Ey insanlar
Güzel insanlar

AGIZLARIMIZ GEVEZELİK İÇİN DEĞİLDİR !

Orhon M. ARIBURNU

bıçağı. Bu yezid her akşam böyle biliyon ya. Boğazlarım yırtılıyo ünnüye ünnüye. Onun aklını top almış. Var mı yok mu futbol. Ana'mış baba'mış cilet bıçağıymış umurunda mı itin. Hem de Rüstem beylerin arsasında oynula. Kaçınıcı kovalanışları, kaçınıcı taşlanışları."

Pakize daha konuşacaktı ama Kâzım karısının sözünü kesti "Kız da geç kaldı. Seat altı buçuğu geçti". Pakize pek önemsemedi. "Otobüsleri bilmiyon gibi.... Dolmuşa, taksiye verecek parası mı var ? Elbette otobüsü bekleyecek. Onlarda da bi genç kızın gelmesi, gitmesi bi alem. İtiş, kakış.. O kadar insan içinde. Soysuz dolu ortaklık. Fırsatı ganimet belliyola. Gencecik kızımı el kapılarında, otobüs itlerinin elinde solduracağım bi gün".. Kâzım biraz sinirlenmişti. "Hanım hanım fabrika el kapısı değil ki. Yüzlerce kadın kız çalışıyor. Ekmek kavgası bu". "Ekmek kavgasıymış" dedi Pakize alaylı. "Zamanında beni dinleseydin böyle olmazdı işte. Rüstem beyin fabrikasına gir dedim sana yüz kere. Elimiz para görürdü azıcık. Ama dinleyen kim ? Kime anlatacan ? Neymiş - Kirli işlermiş - Neymiş - Yaptıkları doğru değilmiş - Sana ne elin kirlisi temiz. Sen yapmayacaktıya. Kapı gibi ehliyetnamen var elinde..." Kâzım "Hanım o kamyondakiler kaçak mal. Hökümet haberdar değil. Saklı yapıyorlar. Allah koruya, bi yakalanırlarsa sonu kötü kötü." "Ne olacak yani" dedi Pakize gaz lambasını yakarken. "Doğru mu kaldı şu dünyada fakirden fukaradan başka. Sen götüröcen, getirecen. Bin papeli de alacan her ayın başı."

Kâzım konuşmalardan sıkılmış gibiydi. Çünkü ne zaman fakirlikleri konuşulsa hep bu konu açılır ve Pakize de hep İğneli İğneli laflar sokuştururdu. "Yeter, yeter al-lasen" dedi Kâzım. Kırk defa söyletme bana. İki lokma yeyip işime gidecem. Zehir etme sofrayı adama". Sonra biraz kuru larak "Yakında bekçibaşı olacağım. Ma-aşım artacak. O zaman kıızı da çekeceğim işten" Pakize umursamaz görünerek "Ka-çınıcı bu heriif, kaçınıcı buu" dedi uzata.

uzata. "Dört senedir hep söylersin. Hâlâ bi şey görmedik. Maraşal yapmayacaklar a. Bekçibaşımış, Hih. Olamadın git-ti" Kâzım "Öyle ters ters konuşma ha-nım. Hökümet işi bu, kolay mı sanıyon sen. Angara'dan olacamış". Pakize bir elini beline dayayıp bir elini de havada sallayarak "Sen uyuyon adam uyuyon. Sa-lm efendilerin oğlan vardı ya. Hani orta mektebin birde miydi, ikisinde miydi neydi de, coğrafiye hocasını dövdü diye attuları mektepten. Geldi mi aklına? İş-te o Hüseyin. Tavuk çalan Hüseyin, yu-murta çalan Hüseyin. Şimdi gel de gör ha-lini. Hacer'e kayını söylemiş. Bilmem ne şirketinde şef miymiş, amir miymiş. Bi-kere söylemeynen - şıp - diye oturuvermiş koltuğa. Hadîj hadîj. Elin iti köpeği, daha orta mektebi bitirmemiş hemen oluyor da, bizimkisi on senedir bekçibaşı olacak. Boşuna dememişler yıl uğursuzun diye. Sen hâlâ doğruluktan yana lâf et bana". Konuşma daha da uzayacaktı ama Ali, ah al - moru mor gitdi içeriye. Öndört, onbeş yaşlarında, zayıfluktan bir hayli boylu gös-teren, yüzü yorgunluktan kıpkırmızı ol-muş, sarı saçları terden altına yapışmış-tı. Bir zamanlar lâcivert olan kazağı yer yer renk atmıştı. Tozlu ve bir paçası kır-ırık pantolonuyla hemen yemeğin başına oturdu. Pakize fırsatı kaçırmadı. "Şu ha-le bak. sırlı sıklam. Mezbahe arabalarının ardından koşan it gibi, Allahın günü top. Kalk, kalk da elini yüzünü yıka. Tozdan terden çamur içinde her yanın". Ali anne-sine şöyle bir baktıktan sonra kalktı ve çıktı. Hemen arkasından Ali'nin sesi du-yuldu "Küpte azıcık su kalmış. Su yok, bi şey yok. Sona da yıkan". Pakize sertçe arkasını döndü, yüzünü bahçeye açılan kapıya çevirerek "Elinin körü yok. Azı-cık ayrılır de o meret toptan, iki kova su getir eve. Bellerim kopuyor bütün gün taşıya taşıya. Çeneni kapa bali de günaha sokma beni akşam akşam". Pakize sof-raya dönerek kocasına "Geberip gidecek top yoluna. Şu çocuğa azıcık çıkış da derslerine baksın. Evle alâkadar olsun. Yok

Sonu on beşincide

KÂĞIT

KAYIKLAR

Günden güne kâğıt kayıklarımı bi-rer birer akan çaydan aşağı salı-veririm. Onların üstüne büyük siyah harflerle adımı ve yaşadığım köyün ismini yazarım.

Bir yabancı ülkede birisinin onları bulacağını ve benim kim olduğumu an-lyacağını umarım.

Küçük kayıklarına bahçemizdeki Şürlü çiçeklerinden yükler ve bu şafak çiçeklerinin, gecenin içindeki karaya selâmetle çıkarılacağını umarım.

Kâğıt kayıklarımı denize indirir, ba-sımı kaldırarak göğe bakar ve küçük bulutların beyaz şişik yelkenlerini aç-tıklarını görürüm.

Gökte hangi oyun arkadaşımın, on-ları benim kayıklarımınla yarış etsinler diye, aşağıya yolladığımı bilmem!

Gece olunca, yüzümü kollarımın a-rasına gömer ve rüyamda kâğıt kayık-larımın gece yarısı yıldızları altında durmadan yüzdüklerini görürüm.

Onların içinde uyku perileri yelken açar ve yük te onların rüyalarla dolu sepetleridir.

SIR RABINDRANATH TAGORE

GEMİM

Bir gemim vardı kâğıttan
Bacası üçgen
İki ucu kalkık
Yel üfürüp
Su götürün.

Bir gemim vardı kâğıttan
Yolcusu
Kaptanı
Tayfası ben,
Güzel ülkelere giden.

Ne çarkı vardı
Ne yelkeni, ne küreği
Ne dümeni
İstemezdi belki
Üzülmemi..

Elim boş kaldım kıyıda
Gemim benden uzakta
Aramızda sular var
Denizler kadar.
Ağlasam, çağırısam gelmez.
Batacak bensiz
Kapılmış esintiye
Gidiyor sessiz, sezsiz !.

Nedim ÇAPMAN

KOVALAMACA

Kovalar dişlisi dişsiz
 Borçlusu, alacaklısı hep bir çıkarla
 Kaçar Ahmet efendi sona doğru
 Umutsuz, yorgun.
 Sırtında taşır taşıtlarını, gecekondularını
 Gökdelenlerini kentini,
 Tüm ağırlığı ile ardına düşmüş,
 Kırk ayak sorunları toplumun,
 Yıktı yıkacak Ahmet efendiye tek dokunuşla,
 Yaklaştıkça o sona,
 Buram buram vahşet kokan uygarlık
 Sıkıştırıcak onu acımsı sonda.
 Yaşantısından kalan tek yakın yüz'de
 Bakıp Ahmet efendiye sırtacak,
 Onu da ver diye.
 Verecek Ahmet efendi boynu bükük,
 Dost bildiği ağızlarından yükselecek
 Bin kahkaha,
 Hep veren, almasını bilmeyen Ahmet efendi
 Yok mu seni savunucu
 Nedir bu acelen sona doğru...
 Yaklaşır iyice, karanlık son uçurumuna,
 Bakar son kez
 Karanlığın ta dibine çöken kent'e.
 Karanlığın en dibinde boğuşmaktadırlar
 Gene bir çıkarlarının peşinde.
 Uzatmak ister elini vermek üzere
 Kent'e Ahmet efendi...
 Göksel çağrının yankıları duyulur
 Birden iyiden iyiye
 Sonra gökler açılır, Ahmet efendiye
 Kucaklarcasına.

ITIR Gürdemirel

★

Geçmişteki Bir Anıdan

Alnında ter boncuk boncuk
 İstirap çizgileri derin derin
 Üzülme, diner elbet bir gün senin de kederin.
 Çok ak yoksa da siyah saçlarında,
 Sen, alnı ak
 Yüzü açık hemşerim,
 "Allah, nâmerde muhtaç etmesin!" demişsin.
 Bayat ekmeğe, beyaz peyniri
 Katık yapıp yemişsin,
 Kan kusmuşsun zaman zaman
 "Kızılçuk şerbetidir." demişsin.
 Ele asla boyun eğmemişsin.
 Sen anadan doğma çilekeş
 Sen, gözü tok, gönül zengin hemşerim.
 Affetmesini de bilirsin
 Kahretmesini de.
 Efendilik de sendedir, dert de, ıstırap da.
 Bilirim
 Seni bu sözler getirmez dile.
 Haksızlığa kırgınım, aşka bağırn ince.
 Neylersin gönül hükmedince.
 Sen, bir kere sevdiğin mi, seversin Kerem misali.
 "Kuru kafa söze gelir kükreyince"
 Nağran haksızlığa kırbaçtır.
 Sen gönüle, gönül sana muhtaçtır.
 Sen fikrimce hayvansın.
 İnsanları anladıkça,
 Hayvanlara muhtaçsın.
 Ey ölediğim kimse,
 Ben de insanım.
 Affet eğer mümkünse.
 Sen içimde bir dertsin.
 Sen, hemşerimsin, dadaşımın.
 Sen tâ mezara kadar, can yoldaşımın.

Suat GÜNGÖR

haberler *ve* Olaylar

D Grup'u kurucularından
 ünlü ressamımız Cemal Tollu,
 28 Ağustos sabahı öldü.

1899 yılında İstanbul'da doğan Cemal Tollu Güzel Sanatlar Akademisini bitirince Anadolu'ya geçti ve ulusal kurtuluş savaşımıza katıldı. Yurdumuzun düşmanlar saldırısından kurtuluşu, ona ayrıca "Muharebe Gümüş Liyakat" ve "İstiklâl" madalyalarını kazandırdı.

Avrupa'da Kromos, Hofman ve Leger'in atölyelerinde sanatını yücelten Tollu, Güzel Sanatlar Akademisinde öğretim üyeliği ve resim atölyeleri başkanlığı görevleriyle binlerce öğrenci yetiştirirken, yurt dışında katıldığı sergilerde de çeşitli ödüller kazandı.

Ustayı kaybettik, nur içinde yatsın..

Yaprak dökümü demeye dilimiz varmıyor, Doğan'ın yasası yine karşımızda: **Hamdi Varoğlu**'nu da 15 Eylülde kaybettik.

1901 yılında İstanbul'da doğan Hamdi Varoğlu Galatasaray Lisesini bitirdi, 1925 yılından bu yana, meslek olarak seçtiği gazetecilikte, efendiliği ile çalışkanlığını bağdaştırarak yılmadan örnek bir insan olarak yaşantısını sürdürdü.

Başarılı çevirilerle kitaplıklarımızı süsleyen rahmetlinin alinesine başsağlığı dileriz.

Hep ölümünden sözedecek değiliz ya, Montreal'de düzenlenen 5. milletler arası karikatür yarışmasının "fıkra kategorisi" nde ünlü sanatçımız **Nehar Tüblek**, dördüncü olmakla bir başarı daha kazanmış oldu.

Yurt dışındaki sanat elçilerimizden **İnci Başarır Paige**, babası Dr. Hüsnü Başarır'ın bir beyin kanaması geçirmesi üzerine, geçen ay bir haftalığına İstanbul'a geldi. Mezzo soprano İnci Başarır, kişisel çabasıyla dünya basınında sık sık sesini duyuran bir opera sanatçımızdır. Halen Almanya'da **Dartmund Operası** ile anlaşmalı olan Başarır'ın, Amerika-lı kocası tenor **Norman Paige** ile bu sezon ayrı yaşayacakları anlaşılmaktadır.

Tunç Yalman'ın İngilizce kalem aldığı "A Ball For The Imaginative" (**Hayal Kuranlar Balosu**) adındaki oyununu Devlet Devrim sahneye koymuş ve temmuz, ağustos aylarında Kaliforniya'nın ünlü **Stanford Repertuar Tiyatrosunda** başarı ile temsil edilmiştir. Başrolünü "Kontes Polçinka" Devlet Devrim'in oynadığı Hayal Kuranlar Balosu, toplumun ve bürokrasinin acıklı ve gülünç yönlerini ele alması, günümüzün sorunlarına değinmesi bakımından ilginçtir.

Genç rejisörlerimizden **Coşkun Tunçtan** ise, bu yıl yine Fransa'da yeni bir tiyatro festivali düzenlemektedir. Coşkun Tunçtan, bu kez Türkçe bir eserin Fransızca çevirisini Paris'te oynayacaktır.

20 yıldır düzenlenen uluslar arası "**Frankfurt Kitap Fuarı**" na ilk kez bu yıl Türkiye'den bir kitabevi katılacaktır. **Arkin Kitabevi**'nin yüzümüzü güldürecek bir derece almasını gönülden isteriz.

İtalya'nın Faenza şehrinde düzenlenen "26. Uluslar Arası Seramik Sergisi"nde altın madalya kazanan altın kızımız **Jale Yılmazbaşar Ertugan**, bu kez, "Dünya Güzel Sanatlar Birliği" nin davetlisi olarak gittiği Peru'da aynı başarıyı aynı derecede sürdürerek yurdumuza döndü.

Bu yılki Türk Dil Kurumu yarışmalarında ödül kazananlar belli oldu :

Hikâye'de "**Yağmurdaki Kız**" ile **Samim Kocagöz**, Tiyatro'da "**Delî İbrahim**" ile **A. Turan Ofazoğlu**, Roman'da "**Devlet Ana**" ile **Kemal Tahir**, Deneme'de "**Mimarlıkta Eleştiri**" ile **Cengiz Bektaş**, Çeviri'de "**Savaş ve Barış**" ile **L. Meray** ödülleri paylaştılar.

Şirde gereken çoğunluk sağlanamadığından bu dalda ödül verilemedi.

TAHTEREVALLI

Tahterevallimden indirmeyin beni
Verin verin bana küçüklüğümü.
Ath karmecalar,
Salmecaklar,
Dolaplar
Sıraya girsinler.
Yandı, kül oldu mu !
Bağırışları içinde
Birinden diğerine geçeyim.
İstemem, tüm büyükler
Sizin olsun.
Ayırmayın beni tahterevallimden,
Gııııı gııııı inip kalkan
Fırl fırl dönen
Bir boşluktan düşer gibi
Olduğum salmectan..
Ölsem de ayrılamam
O tath çocukluktan.

Ibrahim AKDOĞAN

★

AŞKIN SONU...

*"Oysa sana böyle içimi
dökmek neye yarar...
Sen zaten bendesin."*

Herşey bitti diyorum
Bir hazan akşamında,
Bir güz yağmurunun altında
Delicesine dansedenler durdu,
Şarkılar bir daha duyulmayacak diyorum
Anlasana...

Bir hazan akşamında
İsmini son defa haykırdım.
Ve son defa ağladım senin için.
Bir güz yağmuruna yemin ettim.
Biliyorum özleyeceksin beni
Aşkın ardından ağlanmaz dediler
Ağlamasana...

Açık kalmış kapılarda
Seni beklerdim eskiden
Kırık bir melodide seni yaşadım
Zaman zaman,
Yaşamamın manasını seninle unuttum diyorum
Hatırlatsana...

Bir hazan akşamında
Bulduğun gibi kaybettin beni
Bir güz yağmuru yıkadı gözlerini.
Kalbimi aşka kapadım diyorum
Anlasana...

Piyale GÖNÜLTAŞ

Ayın Sergileri

Yayınımızdaki şu kısa süreli ara verişimiz olmasaydı, geçen sezonun son sergileri içinde hiç şüphesiz Maçka İlkokulunun yıl sonu sergisinden uzun uzun sözedecektik. Nasıl sözetmiyebilirdik; dinamik müdürleri Edibe Dilemre ve üstelik ünü yurt dışında bilinen usta ressamlarımızdan Hasan Kavruk'un sibirle bağdaşan hünnerleri yavrularımızın minik ellerinde şekillenirken bu sergiden nasıl sözetmiyebilirdik.

Geçtik, o halde Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun bu konudaki duygularını sütunlarımıza koymakla yetinelim.

Ressam Hasan Kavruğu uzun yıllardan beri tanırım. Her karşılaşmamızda kendi resimlerinin adını bile etmez ama, en ihtiyar onbirini aşmayan öğrencilerinin birbirinden güzel resimlerini gösterirken o kadar heyecanlanır, o kadar gerçek bir sevince kapılır ki Resim sevip de bu sevine bölüşmemek imkânsızdır. Bu sevinçte en iri meyveleri, en renkli gülleri yetiştiren bir bahçevanın haklı gururundan çok bir define keşfedenlerin göz kamaşması vardır.

Çocuk resimleri Hasan Kavruğu büyülemişti. Hasan Kavruk bu günkü resim anlayışına bu kapıdan girdi. Bugünün resminde bizi en çok sarıyan, en çok sevindiren, en çok şaşırtan özelliklerden birisi de çocuk resimleri ve çocukluk dünyasıdır.

— Bunu, benim beş yaşındaki çocuğum da yapar sözünü yabana atmamak lazım. Bu tenkit yalnız bizde değil, bütün dünyada yeni resmin başına gelenleri hülâsa etmektedir.

Evet, öyle bir resim ki onu ancak çocuklar.. bir de iyi sanatkarlar yapabilirler.

Renklere ve biçimlere musallat olan bir sürü yarım yamalak bilgilerden kurtulabilmek gücü ancak kötü hocalar elinde bozulmamış çocuklarda, bir de mesleğine ömür vermiş sahibi sanatkarlarda bulunur. Bir taraftan büyük ustaların eserlerini incelerken bir yandan da çocuk resimlerindeki büyüün sırlarını çözmeye çalışan Hasan Kavruk kafasıyla ve yüreğiyle Resim Dünyamıza katılmış bir değerdir.

Çok iyi bilinenle, hiç bir zaman tam manasıyla kavranmayan arasında zahmetli olduğu kadar keyifli bir seyahate çıkan Hasan Kavruğa güzel ve sıhhatli bir yolculuk dilerim.

Bedri Rahmi Eyüboğlu

Heykeltıraşlarımızdan Zühtü Müridoğlu ile 12 ressamımız : Ercüment Kalmık, Lerzan Bengisu, Devrim Erbil, Germaner, Orhan Peker, Dinçer Erimez, Kemal Bilensoy, Nüket Aksoy, Şadan Bezeys, Hâmit Görele, Mehmet Güleriyüz ve Ali Teoman'ın Romanya'nın başkentinde açtıkları resim ve heykel sergisi, Çekoslovakya olaylarının tepkisine rağmen, Bükreş sanatseverlerince büyük bir ilgiyle karşılandı. Daha sonra üniversite kenti Cluj'da da tekrarlanan bu ilginç sergiyi İstanbul'da da seyredebileceğiz.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin "5. Hediyelek Eşya Sergisi" Belediye Sarayının salonlarında açıldı. Ne var ki, gerek basınımız, gerekse TRT ve üstelik düzenleyiciler sergiyi duyurmama da elbirliği etmiş gibiydiler. Oysa, "altın yumurta" olarak adlandırılan turizm problemi, hediyelek el işlerimizin uluslar arası pazarlara ulaşabilme sorunu ile paralel yürütülmedikçe, sanatçılarımızın boyunları hep böyle bükük kalacaktır. Nitekim, atelyesinde ararken sergide bulduğumuz Cevdet Bilgin bizi çok üzgün karşıladı. Konuşmağa takatı yoktu ama, çok da söyleyecekleri vardı. Önümüzdeki sayımızda onunla bir sohbetimiz olacağını belirtirken, tek başlarına bu salonu doldurmada güçleri yeterli sanatçılarımızın sorunlarını bir kez daha gün ışığına çıkarabileceğimizi umuyoruz.

Bir trafik kazası sonucu hayata gözlerini yuman Asaf Çiyiltepe adına Ankara Sanat Tiyatrosu (AST) tarafından Türkiye'de ilk kez bu türde düzenlenen tiyatro karikatürleri yarışmasına katılan sanatçıların eserleri 18 eylülde Dörmön Tiyatrosu fuayesinde sergilendi. Ayrıca Ferruh Doğan, Eflâtuun Nuri, Tekin Oğuz Aral ve Turhan'ın da aynı konudaki eserleriyle katıldıkları bu ilginç sergi üzerine Bülent Akkurt bir konuşma yaptı ve jüri üyeleri derece alanlara şiltlerini verdi.

Türkiye'de ilk kez mask çalışmalarını ün yapan Peyman, 2 eylülde, 6. sergisini Onay Klüp'te açtı. Vitray, polyester, cam, tahta, demir ve alçı üzerine oluşturduğu eserleri gerçekten ilginçti.

BİZE GELEN KİTAPLAR

YAVRUTÜRK ŞİRLERİ

Rakım Çalapa^{la}, bir zamanların en güzel çocuk dergisi olan Yavrutürk'te yayınladığı çocuk şiirlerini "Yavrutürk Şiirleri" adı altında beş formalık bir kitapta toplamıştır. Çocuklarınıza her zaman güvenerek verebileceğiniz bu kitaptan bir şiir :

Yum gözlerini, uyu!
Çağır güzel uykuyu!
Tatlı rüyalar senin
Bütün dünyalar senin

Gönlün rahat, başın dinç
Acı nedir bilme hiç
Yum gözlerini uyu
Çağır tatlı uykuyu!

"Yavrutürk Şiirleri" 1968 yılında Atlas Kitabevi tarafından yayınlanmış. Lüks, kaymak kâğıt, fiyatı 3 lira.

YABANİSTAN

Abdullah Neyzar KARAHAN son şiirlerini YABANİSTAN'da toplamış.

"Ne zaman seni yaşasam
Bu yerlerde
Kan akıtan ırmak olurum."

gibi gerçekten güzel dizelere rastlanıyor. Kapakta İsmet Ünal TÜRKER'in bir deseni var. Özden NAZIM'ın kapak düzeninde bu desen nokta gibi kalmış. Sayfaları Önder AKGÖNENÇ düzenlemiş. Şiirler sayfaların bir yüzünde ve yarım çerçeve içinde. Bir de Erdoğan İYİCİ'nin adı geçiyor, dizgi ve düzeltiyi o yapmış. Yapmış ama yeterli değil.

YABANİSTAN, 300 kuruş değerle satılıyor. Şairinden isteme adresi : P. K. 31 Karşıyaka - İZMİR.

DÖVÜLÜ YÜREK

Güngör GENÇAY, DÖVÜLÜ YÜREK adında bir şiir kitabı yayınlamış. Kitapta örtülü deyimler çoğunlukta. Yer yer şiir olabilecek deyimlere de rastlanıyor. Örneğin :

"Merhaba ellerimi emanet ettiğim yeni dünya" gibi Birkaç şiir dışında kitabın hemen tümü Nagazaki ve Vietnam olaylarının etkisinde Amerikan düşmanlığı ile yüklü. Duygulu şairin insanlık düşüncüsü ve deyişleri acaba Çekoslovakya olaylarına da aynı içtenlikle eyilebilecek midir? Kimbilir..

Cemal HOŞGÖR'ün kapak düzeni içinde 200 kuruş değerle satılan DÖVÜLÜ YÜREK, P. K. 88 Beyazıt - İSTANBUL adresinden de istenebilir.

ÇİĞDEM ÇİÇEĞİM

Ali ÇAPAN, ÇİĞDEM ÇİÇEĞİM adında bir şiir kitabı çıkarmış. Kitap daha çok sevişirlerle yüklü. Ali ÇAPAN'ın sevilerinde yer yer gerçek şiir konuşuyor. Gaziantep Defterdarlık Stajyeri olan şair, Antep akşamında bakın neler sunuyor sevdiğine :

"İpislak bakışlarını çek karalıklardan
Gün ışığında İmbik İmbik süzülen mutluluğu
Bir Antep akşamında sana sunacağım.."

Dış etkilerden, yapmacık sözcüklerden uzak, kendi iç sevi dünyasını dillendirmeye çalışan Ali ÇAPAN'dan yararlan için umutluyuz.

Gaziantep'te Güzelış matbaasında basılmış olan ÇİĞDEM ÇİÇEĞİM'in ederi 250 kuruştur.

TÜRK ÇOCUĞUNUN ŞİRLERİ

Adana'nın Yeşilevler İlkokulu Müdürü Hüseyin KALABA, KALABA YAYINLARI

arasında çıkan TÜRK ÇOCUĞUNUN ŞİRLERİ adındaki kitabının üçüncü baskısını yapmış.

Kalaba, mesleğindeki başarısı oranında, 21 e erişen çocuk yayıncıları ve Türkiye'nin ilk ve en ömürlü eğitimsel çocuk gazetesi OKUL POSTASI ile çocuklarımıza kendini adanmış Güneylî bir öğretmen arkadaşımızdır.

Bölgesel inceleme, eğitimsel masal ve şiir kitaplarından kurulu KALABA YAYINLARI'na çocuklarımıza salık verebiliriz. İsteme adresi: Kalaba Yayın- evi, P. K. 9 - ADANA

KIZIL ZINDANLAR

Güneyin yetiştirdiği değerlerden Cavit ERSEN de, eski bir öğretmen. Bir yandan öğrencilerini yetiştirirken, öte yandan mesleği ile ilgili çeşitli kitaplar yayınlamış. Sembolik şiirde güzel örnekler vermiş. Çukurova'nın kurtuluş savaşı ile ilgili piyesler yazmış ve bizzat sahneye koyarak başarı sağlamış. Beyaz ihtilâl romanı, çok sevdiği mesleğinden ayrılmasına sebep olunca gazeteciliğe başlamış. Şimdi, aşırı sağ'ın temsilciliğini yapan bir İstanbul gazetesinde görevlidir.

KIZIL ZINDANLAR, Cavit ERSEN'in son romanının birinci cildi, Türkiye'de, komü-

?

— İlk şarkılarla başladım
Derken düşler alb...
Öyküler... Sonrası
Sırttı kara kapkara
Gerçek orospusu
Yitirilmişliğin rezil
Kaldırımlarında sereserpe —

O ne biliçliydi sanki güzeldi de
Ama fıslandı kulağına şeytansı bir formül
Saçlarındayken altın ışıkların en parlağı
Sarı madenlerle bozdu sadeliğini

Hep güzelleşmek için oldu bu çirkinlikler
Ya beni, bendeki güzelliğini silkip atması
Özenip bezenmelerle bu cinayet işlenir mi ?
Oysa o ne güzel sâdi sanki bendi

— Sonra şarkular sustu
Sonra yitti düşler..
Ve tüm yosmalığıyla
Arsız çıplaklığıyla
Girdi gerçek koynuma
İşvelice.
İşte bu karamsarlığım
Onun çocuğu... —

Erhan TİGLİ

ÇAMAŞIRCI KADIN

Bir çamaşirci kadın tanıdım,
Geçmiş senelerin birinde;
Kırkağaç'ın Gelenbe Nahiyesinde.
Çamaşırını yumrukluyordu,
Cenk edercesine.
Bir yandan söyleniyordu,
Kendi kendine.
Bir ara başını kaldırdı,
Bakışında gözlerim yandı;
Bilseniz o gözlerde neler vardı.
Titredim bu dehşetten,
Şaşırıp, sordum,
— Kocan, çocukların ?
Kırpikleri top top oldu yeniden,
— Ben sabahın dördünde kalkarım;
Çocuklarıma tarhana çorbası yaparım.
Sonra tütün tarlasına gider,
Yaprak kırarım.
Kocam, aldığım gündelik
Kâğıt oynar kahvede;
Akşamları yine aynı çorba kâsede.
Bugün benim bayramım,
Dinleniyorum çünkü,
Bu yorgunluk ne ki ?
Biz de yaşıyor muyuz ki?...
Hayat önüme bir sayfa daha serdi,
Tesadüf boynumu bir kere daha eğdi.
Ben kaderimi işledim, mutsuzluğun alınına;
Sen de işle kadının, tütün yapraklarına...

Maide ÖZENLİ

K A Ş A Ğ I

Eylemsiz düşünceler kampında
Seninle beraberdim,
Hatırlar mısın?..
Hep sudan kazanırdık arzuları
Düşüncemizin ucundaydı herşey
Bankerdik biz;
Kendimiz keserdik tomarları...
Düşünmezdik,
Altmış derece meyille yatmış gemi...
Hayatın ağzı, burnuna kapanmış,
Bu bize mesele mi?...
Alır çekici, keseri,
Bir de çuvaldızı
Büküleni düzeltiriz,
Dikeriz yırtılanı;
Çakılını da sökeriz
Boşa mı getirdik keseri...

Biz bu yol üstüne
Kurarken bınbır çeşit bina
Gözümüz içe dönmüş... Kulağımız içe...
Düştük; hayat denen
Gökdelenden aşağı
Eylemsiz eylemlî oldu
Bize ders oldu KAŞAĞI,

Mehmet Bircan YAPILCAN

Harp Hatıralarım

Şahap Azmi ÖÇALIR

Savaş, bütün cephelerde şiddetle sürüp giderken, Çanakkale harbi: sisli bir havada ellerini gemilerine kaçırın düşmanların yenilgileriyle sona eriyordu.

Türk Orduları Başkumandanlığı, bu durumdan faydalanmayı düşünmüş ve Çanakkale cephesinden birçok birliklerini Irak ve Sina cephelerine sevk etmeğe karar vermişti.

Ulaşım yolları Çukurova'nın göbeğinden geçtiği için, katarların istasyonlarda duraklamalarından faydalananlar ya da yürüyüşlerde geride kalarak fırsat kollayıp kaçanların çoğalmasında üzerine Elezire'de İkinci Ordu Kumandanı Nihat Paşadan şöyle bir emir alınmıştı : (Çukurova'da kırk bin firarinin mevcudiyeti tesbit edildiğinden, merkezi Tarsus'ta bulunan 23 üncü Fırka ile merkezi Osmaniye'de bulunan 44 üncü Fırka kumandanlarının, Adana'daki 12 nci Kolordu kumandanlığında içtima ederek, Osmaniye'den Silifke'ye kadar olan muntaka dahilindeki bütün köylerin; yapılacak plân dahilinde taranmak suretile firarilerin toplanması..)

Kolordu karargâhında hazırlanan plâna göre, zabıt ve küçük zabıt kumandasındaki müfrezeler, Silifke - Osmaniye arasındaki araziye, çiftlik ve köyleri tamamen tarayacaklar ve birbirleriyle irtibatı kaybetmeyeceklerdi.

Tarsus - Adana arasındaki Yenice köyü ve istasyonundan başlayarak Baltalı, Kargılı, Frengülüs, Çaputçu, Dervişli

köyleriyle isimlerini hatırladığım birçok köy ve bağımsız çiftlik benim mintakama düşüyordu.

Yakalanacak kaçaklar en yakın jandarma karakollarına ismen kayıtlı belgelerle teslim edilecek ve karakollar da, müfrezelerin numaraları ile birlikte aynı işlem üzerine en yakın askerlik şubelerine devredeceklerdi.

Üç saat gibi kısa bir zamanda tarlalarda, hendekler içinde, köy evlerinin umulmadık yerlerinde tam elli üç kaçak yakalanmıştı.

Köy evlerinde aramalar muhtar ya da ihtiyar heyetinde bulunanların huzuruna yapılıyor ve hiçbir mukavemete rastlanmıyordu. Yakalanandan çoğunu İstanbul tarafından gelerek Şam yönüne geçen 16 ve 54 üncü, Osmaniye'de 44 üncü, Iskenderun - Belen'de 41 inci fırka birlikleri efradı teşkil ediyordu. Bunların arasında, ellerinde üç beş günlük izin belgesi olup ta izin sonunda birliklerine dönmeyenler, hiçbir belge almayıp da adları göğüslerindeki meşin künyeden anlaşılır ve hatta seferberliğin ilânından bu yana, askerlik şubelerine hiç uğramamış olanlar da vardı.

Bölgemizdeki arama ve izleme on beş gün sürdü. Bu süre içinde tam 321 kaçak yakalandı. Böylece görevimizi bitirerek kıtalarımızın başına döndük. Arama mintakalarında yakalanan kaçakların tümünün toplamı hakkında bir bilgiye sahip olamadım.

Devam edecek

nistlerin yer altı ve yer üstü çabaları romanın konusu içinde. Türk basınında eserlerini okuduğumuz yazarlardan bazılarının adı geçen romanda, Almanya'da AEG fabrikalarında teknisyen yetiştirilmek üzere kandırılıp Rusya'ya gönderilen ve Moskova Üniversitesinde eğitime zorlanan gençlerin serüveni, konunun can damarıdır.

Mutgil Yayınları'nın birinci kitabı olan KIZIL ZINDANLAR, 5 lira değerle satılmaktadır.

NERDESİN

Güneyden bir ses daha var : NERDESİN, Nadir ŞENER'in ilk şiir kitabı. Çoğu şiirlerin bitiminde özdeyişlere yer vermiş. Örneğin, Hzretî Muhammed'in "Cennet, anaların ayağı altındadır" sözünü de, bir bölümünü aşağıya aldığımız "Beni İstirsin" adlı şiiri ile bağdaştırmış :

Canım anaçığım
Beni özlemişsin
Öyle diyorsun mektubunda
Yuvarlanmışım yznaklarına
Damla damla

Alev sıcaklığında
Şaştım bu işe anaçığım şaştım
Nedenki
Doğdum ağladım
Geldim ağladım
Gittim ağladım

Mahmut Yetkin'in kapak düzeni içinde, Adana'da Kernal Matbaası'nın temiz baskısıyla oluşup 250 kuruş değerle satılan bu şiir kitabını, şairinin adresinden de edinebilirsiniz : Nadir ŞENER, Öğretmen Okulu - MERSİN

TOPRAKSIZLAR

Ankara'da çıkan ECE dergisinin sahibi İsa KAYACAN'ın Ece Yayınları arasında çıkan bu kitabı bir film senaryosudur. Konu, şimdiye dek Türk filmlerinde seyrettiklerimizden pek farklı değil. Toprak ağası ile topraksızların, güçlü ile güçsüzlerin çatışması sürüp gidiyor. Oysa, Anadolu insanlarının sorunlarını çeşitli yönlerle daha gerçek açıda yansıtabilirdi.

3 lira değerle satılan TOPRAKSIZLAR'ı "Ece" dergisinden de edinebilirsiniz : Alparslan Mahallesi, Göztepe Sok. No. 5 Hamamönü - ANKARA

BİZE GELEN DERGİLER

KUVAYI MİLLİYE - Aylık Milliyetçi Dergi, "Türkiye Kuvayı Milliye, Mücahit ve Gazileri Derneği" adına sahibi: Lutfi OĞUZCAN. Sayısı 150 Krş. İsteme adresi : Kuvayı Milliye Derneği, Mersin.

MELTEM - Aylık Sanat Dergisi, Sayısı 100 Krş. P. K. 7 Bakanlıklar / ANK.

ÇELE - Ankara'da yayınlanan Bolu Kültür ve Yardımlaşma Derneğinin aylık düşün ve

sanat dergisi. Sayısı 100 Krş. P. K. 39 Anafartalar / ANK.

İLGAZ - Aylık Fikir ve Sanat Dergisi. Sayısı 100 Krş. P. K. 268 Ulus / ANK.

EDE - Aylık Sanat ve Düşün Dergisi. Sayısı 100 Krş. P. K. 131 Gaziantep.

İŞİK - Nazilli Lisesi Koruma Derneğinin aylık sanat ve kültür dergisi Sayısı 100 Krş. Yazışma adresi : Nazilli Lisesi.

Ak akçe

AKBANK'ta artar

ÖN YARGILAR

Yazan : VOLTAIRE

Ön - Yargı usa vurmadan kabul edilmiş bir kamıdır. Onun için dünyanın dört bucağında çocuklara, akıllarını kullanabilecek çağa gelmeden, istenilen bütün kanılar aşılabilir.

Evrensel, zorunlu, üstelik erdemin tâ kendisi olan ön-yargılar vardır. Her ülkede çocuklara ödüllendiği gibi ceza da veren bir Tanrının varlığına inanmayı; babalarını, analarını sayıp sevmeği; henüz erdemi, ahlaksızlığı ayırt edebilecek hale gelmeden, ince bir kurnazlıkla çalmayı suç, çıkarı dayanan yalanı da ahlaksızlık diye belirtirler.

Demek ki, kusursuz ön-yargılar da vardır. Bunlar, usa vurunca, usun kabul ettiği ön-yargılardır.

Duygu bir ön-yargı değil, çok daha güçlü bir şeydir. Bir ana evlâdını, kendisine onu sevmesi gerektiği söylendiği için sevmez; onu elinde olmadan, mutluluk duya duya candan sever. Bir uçuruma yuvarlanmak üzere olan ya da nerde ise bir hayvan tarafından parçalanacak olan bir çocuğun imdadına koşarken ön-yargıyla davranmazsınız.

Ama, üstüne resmi elbiseler giymiş, çalınmış çalınmış yürüyen, ciddi ciddi konuşan bir kimseye ön-yargıyla saygı gösterirsiniz. Ananız babanız bu kimsenin önünde saygıyla eğilmeniz gerektiğini söylemişlerdir : siz de, saygınıza lâyık mı değil mi bilmeksizin saygı gösterirsiniz; yaşıtlarınız, bilgünüz artar; bu adamın baştanbaşa kibirli, bencil, yapmacık bir düzenbaz olduğunu anlarsınız. Saygı gösterdiğiniz kimseyi küçük görürsünüz. O zaman ön-yargı yerini usunuza bırakır. Çocukluğunuzda sizi avutan masallara ön-yargıyla inanmışsınız; size Titan'ların tanrılarla cenkleştiğini, Venus'un Adonis'e vurulduğunu söylemişlerdir. On iki yaşındayken bütün bu masalları gerçek sanırsınız, yirmi yaşında ise ustaca uydurulmuş birer sembol olarak kabul edersiniz.

Şimdi türlü ön-yargıları bir bir gözden geçirelim. Law sistemini kurduğu vakitlerde, hanı hayali bir takım servetlerini hesaplayıp durduklarını fark edenler olur ya, işte biz de onlara benziyeceğiz.

Gözlerimizin, iyice gördüğümüz zamanlarda bile, bizi durmadan yanıltması, kulaklarımızın aldatmaması tuhaf değil midir? Hiç bir aksaklığı olmayan kulağımızla: "Ne kadar güzelsiniz, sizi seviyorum" denildiğini duyunca, size, "İğreniyorum, ne güdubetsiniz" denilmediğinde şüphe yoktur. Ama dümdüz bir ayna görürsünüz, oysa, yanlışsınızdır, bu ayna girintili çıkıntılı bir satıhtır. Güneş neredeyse iki ayak çapında görünüyordu size; oysa, dünyadan bir milyon kere daha büyük olduğu ispatlanmıştır.

Tanrı, gerçeği sanki kulaklarınıza, yanılmayı da gözlerinize yerleştirmiş. Ama optiği bir inceleyin. Göreceksiniz, Tanrı sizi yanıltmamıştır. Nesnelere, olavların bugünkü görünüşlerinden başka türlü görülmelerine imkân yoktur.

Güneş doğar. Ay da doğar. Dünya yerinde sayar; bunlar hep fiziğe ait tabii birer ön yargıdır. Ama, yengeçleri, pişirilince

kırmızı oldukları için kan yaparmış; yılan-bahkları oynak oldukları için inmeye bire birmişler; Ay'ın hastalıklarımız üzerinde etkisi varmış. Çünkü bir gün Ay küçülmeğe başlayınca, bir hastanın ateşi çıkmış; bütün bu düşünceler buna benzer daha binlercesi, usa vurmadan, kendileri yanıldığı için başkalarını da yanıltan düzenbazların düştükleri hatalardır.

Tarihlerin çoğu, incelenmeden inanılvermiş kitaplardır. Bu inan da bir ön - yargıdır. Fabius Pictor kendinden yüz yıllarca önce, Elbe'li bir Vesta rahibesinin testisini doldurmaya giderken, üzerine saldırap kızlığını kaybettiğini, Romulus ile Remus'u doğurduğunu, bu çocukların bir dişi kurt tarafından emzirildiğini v.b. anlatır. Romalılar bu masala inandılar. O zamanlarda Latium ülkesinde Vesta rahibeleri bulunup bulunmadığını, bir kral kızının destisini alarak manastırdan çıkmasına imkân olup olmadığını, bir dişi kurdun iki çocuğu yiyeceği yerde emzirmesinin mümkün olup olmayacağını incelemidiler. Ön - yargı yerleşti kaldı.

Sütninenez size Keres'in buğdaylara göz kulak olduğunu, ya da Vişnu ile Xaca'nın birkaç kez insan kılığında girdiklerini, yahut Sammonokodom'un gelip bir ormanı kestiğini, ya da Odin'in sizi Jutlan dolaylarındaki odasında beklediğini, ya da Muhammed'in veya başka bir kimsenin gökyüzüne çıktığını söylemiş; nihayet dadınız da sütninenezin de kafanıza soktuğu şeyleri sonradan oraya bütün sokup yerleştirmiş ise, artık son nefesinizi verinceye kadar bunlara bağlı kalırsınız. Usunuz bu ön - yargılara başkaldırmaya yeltendi mi konu komşu - hele komşu kadınlar - sizi dinsizlikle suçlandırır, gözünüzü yıldırırlar. Gelirinin suyunu çekmesinden korkan derişiniz de kalkıp kadıya koşar, sizi suçlandırır. Kadı da, elinden gelirse, sizi kazığa vurdurtur.

MUTLULUĞUM

BENİM, MUTLULUĞUM.
NE EV, NE OTOMOBİL.
NE GARDİROPLAR DOLUSU GIYIM
BEN, MUTLULUĞU
KÜÇÜK BİR YÜREKTE ARADIM.
MADDİ DEĞERLERDE
DEĞİL...

Özen KANDEMİR

★

BİLİRSİN

Mevsimlerden sonbahar
Ve bahçelerde kırmızı güller açmışsa
Beni hatırla
Bilirsin
Ölüm, ayrılık kadar acı değildir.

Tuna TALAY

UTANÇ SOKAĞI

Utanch duvarlarının ötesinde bir sokak var
Utanch sokağı.

Ucuz renklerle boyanmış evler
Dizgini koyuverilen iştahlar
Yarıya girerler.

Küheylanlar, kısıraklar

Boşuurlar burada.

Ağzı köpüklü,

Alımlı çalınmış babayiğitler

Hamur gibi yumuşak

Kulakları düşük

Bir kuşak

Gibi ağır ağır,

Sürüne sürüne

Çıkıyor bu sokaaktan,

Bu utanç sokağından...

Esat POLAT

ADALET

Hiçbir şey, insanoğlunu, adalet kadar kendine çekemez. Uygur kişileri ve ulusları birbirine kenetleyen odur. Nerede adaletin kendisi adalet sarayları kadar baş köşelerde tutulursa, orada toplumsal güvenlik, genel esenlik, gelişme ve kalkınma vardır. Kim adalet yolunda çalışır, didirir, se, adaletin temelini perkiştirir, direklerini sağlamlaştırırsa, kubbesini göklerle yarıştıracasına yüceltirse, kendi adını ve ününü kişisel toplum kadar uzun ömürlü kılar.

Daniel Webster

★

OSCAR ÖDÜLÜNÜN HİKAYESİ

Her yıl, başarı gösteren sinema sanatçılarına dağıtılan ve bir bomba etkisiyle dünyanın tüm ülkelerinde yankıları günlerce konuşulup tartışılan OSCAR ÖDÜLÜ'nün hikâyesini bilir misiniz?

Oscar'ın oluşumu gerçekten ilginç. Bakın şöyle :

1931 de, Sinema Akademisi, o yılın en başarılı sanatçısına armağan için küçük bir heykel yaptırılmaya karar verir. Jüriye bu ilk heykelciğin maketi getirildiğinde, sekreterlerden biri kendini tutamayarak : "Ne kadar da Oscar Amcam'a benziyor!" diye bağırır. Gazetecilerden biri, yazısında alayla karışık "OSCAR" der ödüldeki heykelciğe, Böylece OSCAR kalır, o yıldan bu güne dek heykelciğin adı.

Edwin E. Bathke'nin oluşturduğu Oscar heykelcikleri altın kaplamalıdır. Her yıl belli sayıda yapıp o yılın sinema dünyadaki sanatçılara verilen biblio türü heykellerin benzerleri yapılamaz. Reklam işlerinde de kullanılamaz. Üzerinde "Sinema ve Sanat Bilimleri Akademisi" ni belirten A. M. P. A. S. harfleri kakılı Oscar'lar için Hollywood'un aldığı koruma tedbirleri, yüzyılımızın Nükleer Çağı'na yararlı bir değer niteliğindedir.

OTOBÜSLER

Sekizinci sayfadın

sa hiç hayrını görmeyiz vallahi. Okul kapandı, kapanacak." Kâzım, " o işini bilir. Hep böyle dersin, her seferinde de ikmal-siz geçer." Pakize, "Bu sefer öyle gelmi-yor bana, sağlama gümlenecek gibi. Tan-rının günü bi kitap açmadı. Okumadan ge-çilirmiymiş. Kendini mebus çocuğu sanı-yor bu avanak? Bu sırada Ali yıkanmış, saçlarını taramış geldi odaya. Bu haliyle oldukça yakışıklıydı. "N'aber beş tane çektiğimiz Osmanlara. Dört tanesini ben at-tım namussuzum. Hisar Gücü'ne alacaklar beni. Allah be, bi oynasam Hisar Gücü'nde, gerisi çorap söküğü gibi gelecek. Mu-harrem abi vardı maçta. Topu ayağında fazla tutuyorsun. Biraz daha az çalım ya-parsan senin üstüne santrfor çıkmaz şeref-sizim dedi. Göreceksiniz, alacak beni Mu-harrem abi Hisar Gücü'ne" Ali birbiri ardına, heyecanla söylediği cümleleri bir-denbire kesti. Bir annesine bir babasına baktı. Sonra sesini alçaltarak sıkıla sıkıla sordu ortaya "Nurten neden gelmedi hâ-lâ?" Kısa bir sessizlik oldu. Kimse bir şey söylemek istemiyor gibiydi. Sonra annesi sessizliği bozarak "Canım neredey-se gelir. Hep böyle olmuyor mu cumartesileri!. Ortalık kalabalık. Otopöslere bi-nemedi her hal". Ali, "Otopöslere" diye fı-sıldadı heceleri eze eze. Bir soluk gibi çıkmıştı kelime dudaklarından. "Allah kah-retsin bu otopöslere. Ulan bi oynasam şu Hisar Gücünde...." Annesi dayanamadı "Adı batsın Hisar Gücü'nün, İki kitap açayım, okuyayım demek yok. Akli fikri topta. Top adama ekme mi getirirmiş. Sil kafandan böyle şeytanlıkları da oku. Oku da bitir şu mektebi. Sen balı bi bal-taya sap ol. Senin balı elin kalem tutsun. Top peşinde geberinceye kadar koşacağına tanrının günü, dersine çalış da sona küfü-ret otopöslere." Ali bunların hiç birini duy mamıştı. Akli hep otuz kişilik otopöse binmiş altmış kişilerin arasında, gelişmiş ve oldukça güzel, kendisinden iki yaş büyük ablasındaydı. Bu semtin otopöslere iyi bilirdi. İt, kopuk dolardı bu saatlerde. Hep kadın, kız sıkıştırmak için binerlerdi namussuzlar. "Ah kız Nurten, eğer bi şey olursa, vay geldi otopöslere başına". Annesi "Otopöste ne var? Baba, baba değil ki. Bir namustur, bir doğruluktur tuttur-muş gidiyo. Gidiyo ama nasıl? İşte ha-limiz. Senin desen toptan başka lâf ettiğin yok. Kız çalışmasın da ne halt etsin? Eeee bi kız dışarda çalıştı mı da otopösu de olur. bilmem nesi de".

Kâzım, kaşığını sininin üzerine koymuş öylece düşünüyordu. Karısının son söz-leri onu fena halde etkilemişti. Yavaşça kalktı sofradan. Ayakkabılarını giydi. Gözleri hep yere yere bakıyordu. Eskimiş yastığa benzeyen şapkasını başına geçir-di. Buğulanmış gözleriyle kırık dökük ko-midinin üzerinde duran Nurten'in fotoğ-rafına baktı. Pek seçemiyordu ama o saf, o temiz gülüşünü ve basma entari ile de olsa, çevrenin en güzel kızını yine de a-paçık görüyordu...

Demir ÖZGEN

Türk Edebiyatında
Ölümsüz Müzalar

Hazırlayan : E. ÜGER

Gebe kalırsın her tutup öpüşümde

A. M. Dranas

Ah o kadrini bilmediğim günler,
Koklamadan attığım gül demeti.

C. S. Tarancı

Dolani dolani gelir
Ölüm yavaşca yavaşca

Aşık Mesleki

Bir masal meyvası gibi paylaştık
Mehtabı kırılmış dal uçlarından.

A. H. Tanpınar

Kapalıcaş deyip geçme
Kapalıcaş kapalı kutu.

O. Veli Kanık

Türkülerde öter dağ dağ, yayla yayla
Köyümüz, köylümüz, memleketimiz.

B. R. Eyüboğlu

İnsan âlemde hayal ettiği nisbetle yaşar
Y. K. Beyath

Tomurek açılır, sel alır gider,
Anneler büyütür, el alır gider.

A. K. Tecer

ÖZDEYİŞLER

Başkaları hesabına uslu olmak, kendi he-sabına uslu olmaktan kolaydır.

Manevi kusurlar da yüz kusurları gibi yaşlandıkça çoğalır.

En cömertçe bağışlanan şey öğüttür.

La Rochefoucault

Her varlık içinde Tanrıyı taşır, ama onu keşfedemez.

A. Gide

Yüz bulmuş küçük bir kızıdan, bedbaht bir kadın çıkar.

A. Maurois

Gümüş altından, altın da erdemlikten değerli değildir.

HORACE

YALAN

Yalan ancak zarar verdiği zaman bir kötülüktür. İyiliği dokunuyorsa çok büyük bir meziyettir. Siz de gün günden daha meziyetli olmağa bakın. İblisler gibi yalan söylemeli, ürke ürke değil, bir defalık değil, cesaretle hem de Tanrının gününü, Yalan söyleyin, dostlarım, yalan söyleyin, ben size vesilesini fırsatını bulurum.

Voltaire

İKTİDAR

Uluslararası çekişmelerin kaynağı, kişilerin korkuya ve düşmanlığa tutkunluğudur. Ekonomik anlaşmazlıklar, güçlükler de bu kaynaktan doğar. Çünkü iktidara sıkı sıkıya sarılma illeti, korkunun bir değişik kılıkla ortaya çıkmasından başka bir şey değildir. Herkes iktidarda olsun ister. Başkalarının iktidarı altında yaşayan kimse, bu iktidarın kendisinin zararına kullanılacağı korkusundadır da onun için.

Bertrand Russell